

Evangélikus Hittudományi Egyetem

Látogató Bizottsági jelentés

2020/3/V/4. számú határozat melléklete

Tartalomjegyzék

I. Akkreditációs javaslat.....	3
Az akkreditációs javaslat indokolása.....	3
II. Akkreditációs javaslat főbb bizonyítékai	4
III. A felsőoktatási intézmény általános helyzetképe.....	4
IV. Minőségértékelés.....	5
IV/1. PDCA-elv érvényesülése	6
IV/2. Egyes módszerek alkalmazásának kiterjedtsége	6
IV/3. Jó gyakorlatok terjesztése	7
IV/4. Adatokra alapozott fejlesztések.....	7
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	7
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés	8
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	9
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	9
ESG 1.5 Oktatók.....	11
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	12
ESG 1.7 Információkezelés.....	13
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	14
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	14
V. Az intézmény szakmai tudományos tevékenysége.....	15

I. Akkreditációs javaslat

Evangélikus Hittudományi Egyetem	2020/3/V/4. SZÁMÚ HATÁROZAT Az intézmény akkreditációja 2025. április 09– ig hatályos.
---	---

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem intézményakkreditációs eljárása során készített Látogató Bizottsági jelentés alapját az intézmény önértékelése, illetve a Látogató Bizottság helyszíni látogatása során gyűjtött tapasztalatok képezték.

Az Egyetem több evangélikus felsőoktatási intézmény összevonásából jött létre és jelenleg a Magyarországi Evangélikus Egyház egyetlen felsőoktatási intézménye. A küldetésnyilatkozat szerint az Egyetem az 1557 óta evangélikus szellemben működő soproni latin iskolából (Schola Latina-ból) kialakult Teológiai Intézetnek és az 1892-ben önállóvá vált Soproni Evangélikus Theológiai Főiskolának, majd a Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem 1923-ban létesített soproni Evangélikus Hittudományi Karának és az 1951-ben megalakult Evangélikus Teológiai Akadémiának lelki-szellemi örököse és jogutódja, a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott, államilag elismert felsőoktatási intézmény. Az intézmény többféle felsőoktatási feladatot lát el, ún. egyetemi szintű evangélikus lelkészképzés; részvétel az egyház társadalmi szerepvállalásában a képzések megfelelő biztosításával, így különösen teológusok, hittantanárok, lelkészi és diakóniai munkatársak és kántorok felsőfokú képzésében; az anyanyelvi, idegen nyelvi és szaknyelvi ismeretek bővítése; a magyar és az egyetemes kultúra fejlesztése; a teológia tudományos művelése; a teológiai doktori képzés; habilitációs eljárások lefolytatása.

Az akkreditációs javaslat indokolása

Az intézményi önértékelés és a helyszíni látogatás alapján megállapítható, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) sztenderdek alapján, egységes, az egész intézményre kiterjedő minőségbiztosítási rendszert működtet.

Az intézmény minőségbiztosítási- és fejlesztési folyamatai tervezettek, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai rendszeresek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási

folyamatok között erős a kapcsolat, az oktatás menedzsmentje megfelelő, a kutatás menedzsmentje kiváló, iránya illeszkedik az intézményi stratégiához.

A támogató folyamatok – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai, létesítmény-gazdálkodás és az infrastruktúra jó hátteret biztosítanak az oktatási, kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján az intézmény **2025. április 09-ig** terjedő 5 évre akkreditálható.

Indokolás:

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem az ESG 2015 standardoknak és irányelveknek teljesen megfelelő minőségbiztosítási rendszert működtet, a minőségbiztosítás folyamata rendszerezett támogató tevékenység. A belső minőségbiztosítási rendszer képes az intézmény oktatási és kutatási tevékenységének minőségét az akkreditáció hatálya alatt nyomon követni, értékelni, és ezzel azok minőségéhez hozzájárulni.

II. Akkreditációs javaslat főbb bizonyítékai

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemet a MAB szakértői Látogató Bizottsága értékelte az intézmény önértékelése és az Látogató Bizottság egynapos helyszíni látogatása alapján. A látogatás során a Látogató Bizottság beszélt az intézmény rektorával, a minőségbiztosítási felelőssel, illetve az önértékelést irányító csoporttal, oktatókkal, hallgatókkal, a HÖK vezetőivel és tagjaival, alumni képviselőivel, a fenntartó képviselőivel és a diákokkal.

A Látogató Bizottság és a MAB ezúton megköszöni az intézmény vezetőjének és munkatársainak az értékelési folyamatban végzett munkáját és a látogatás során nyújtott segítségét, a beszélgetések nyitott légkörét. A MAB bízik abban, hogy az intézmény a minősége javítását szolgáló akkreditációs feltételeket és ajánlásokat célravezetőnek találja.

A Látogató Bizottság a tapasztalatok alapján megállapítja, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem képzései megfelelnek a fenntartó és az érintettek által támasztott elvárásoknak. Az intézményi önértékelésben bemutatott működés megfelel a valóságnak, az ott feltárt problémás kérdések megoldása érdekében az Egyetem intézkedési tervvel rendelkezik, aminek végrehajtása megvalósul.

III. A felsőoktatási intézmény általános helyzetképe

Az intézmény a 2012-2017-ig terjedő időszakban jól teljesítette célkitűzéseit. Érzékelhetően nehézségeket okozott a rektorváltás folyamata, amely azonban időben lezárult és az intézmény illetékesei megtették a szükséges lépéseket a hiányosságok pótlására. Az Egyetem graduális szinten (alap- és mesterképzés) a hitéleti, pedagógusképzési és

társadalomtudományi területen, doktori szinten a hittudományok területén folytat képzést. A képzések közötti az átjárhatóság biztosított, ezzel kapcsolatos problémát a hallgatók nem jeleztek.

A teológia osztatlan mesterképzési szakon nappali munkarendben 12 félév alatt 360 kredit megszerzése szükséges a diplomához. Az osztatlan tanári kétszakos mesterképzés nappali munkarendben az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel együttműködésben valósul meg: kétszakos rendszerben, összesen 30 szakot társítanak a hittanári képzéshez, amely széleskörű együttműködésre ad lehetőséget. Az egyszakos osztatlan mesterképzés részmunkaidő keretében önálló képzésként valósul meg. A képzések 10, illetve 11 félév alatt valósulnak meg, a diplomához 300, illetve 330 kredit szükséges. Az egyszakos hittanár-nevelő tanár képzést az intézmény felsőfokú oklevéllel már rendelkezőknek kínálja, részmunkaidős képzésként indítja. A diploma megszerzéséhez a bemeneti oklevélről függően 60, 120, 150, 210 kredit teljesítése szükséges, a képzési idő rendre 2, 4, 5, 10 félév, a legutóbbi esetében a javasolt tanulmányi idő 7 félév.

IV. Minőségértékelés

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem minőségbiztosítási rendszere az ESG 2015 elvei szerint épül fel, figyelembe veszi az intézményi sajátosságokat. A szervezet a formális és informális csatornákra épít, nagy hangsúlyt fektetve a fenntartói elvárásokra és a külső érintettek visszajelzéseire.

Az intézmény kis mérete miatt a működési folyamatok a felsővezetésnél kapcsolódnak össze. A minőségbiztosításért a rektor felel, a minőségbiztosítási felelős az egyetem rektorhelyettese, aki egyben a Minőségbiztosítási Bizottság elnöke is. A Minőségbiztosítási Bizottság összetétele biztosítja a folyamatos információáramlást, az egyes szervezeti egységek közötti szoros munkakapcsolatot a minőségbiztosítás terén, illetve a hallgatók intézményi minőségbiztosítási folyamatokba történő bevonását. A 2015. évi intézményi strukturális változások óta a Minőségbiztosítási Bizottság a korábbi időszakhoz képest jelentősebb szerepet játszik az informális csatornák formalizálásában. Munkáját éves munkaterv alapján végzi, tevékenysége jegyzőkönyvekben követhető. Az intézmény vezetése a vezetői döntések előkészítése és meghozatala során támaszkodik e Bizottság eredményeire, az éves intézményi értékelésekben a Bizottság munkáját a teljes intézményi szervezet támogatja, abban minden szervezeti egység részt vesz. A szerves, egységes intézményi fejlesztésekben a Bizottság munkája nyomon követhető, a minőségbiztosítás az intézmény napi munkájának szerves része, a szabályzatok felülvizsgálata is a Bizottság teljes körű bevonásával történik.

A vizsgált időszakban a minőségbiztosítási rendszer folyamatos visszacsatolást nyújtott a felsővezetés és az éves jelentéseken keresztül a fenntartó Magyarországi Evangélikus Egyház

(MEE) számára az intézmény középtávú „Az Evangélikus Hittudományi Egyetem középtávú képzési, kutatási és innovációs stratégiája 2014–2018” stratégiájának végrehajtásáról. A fenntartói stratégiával összehangolt intézményi stratégia középpontjában a személyesség, a hálózatosság, a fenntarthatóság, az önkéntesség és a szolidaritás állt.

Az intézmény oktatóinak publikációs tevékenyége kiemelkedő, azonban az oktatók adatainak MTMT-be történő bevezetése, illetve a már feltöltött adatok frissítése szükséges.

IV/1. PDCA-elv érvényesülése

A minőségbiztosítási eljárások, folyamatok középpontjában a képzésfejlesztés áll. Az Egyetem minőségbiztosítási folyamataiban érvényesül a PDCA elv. A Küldetésnyilatkozatban megfogalmazott célok, a fenntartói iránymutatások, a külső faktorok által generált elvárások együttesen jelennek meg a tervezési folyamatban. Az ESG2015 szerinti területekre bontott éves Minőségfejlesztési Programot a Minőségbiztosítási Bizottság dolgozza ki, a Szenátus fogadja el. Az adott évi program a stratégiai célokat éves minőségcélokra bontja, azokhoz konkrét feladatokat, indikátorokat, felelősöket, résztvevőket, határidőket és döntésre/jóváhagyásra jogosult testületeket rendel. Az intézmény a Minőségfejlesztési Program végrehajtását értékeli, mindamelllett éves beszámolója, önértékelése tartalmazza a Minőségfejlesztési Program végrehajtásának eredményeit, azt a fenntartó MEE tárgyalja, és visszacsatolást ad az Egyetem számára. Az Egyetem testületei aktív résztvevői a minőségbiztosítási folyamatoknak.

Az intézményi stratégia rektori ciklusokhoz kötött. A minőségbiztosítási rendszer alkalmas arra, hogy az intézményi stratégia végrehajtásáról pontos képet adjon a vezetőség és a fenntartó számára. A döntéselőkészítési folyamat, a vezetői döntések nyomán tett intézkedések nyomonkövetése a PDCA elv napi érvényesülését mutatja.

IV/2. Egyes módszerek alkalmazásának kiterjedtsége

Minden érintett részt vesz a minőségbiztosítási folyamatokban. Az elemzések, értékelések, a visszacsatolás, a döntéselőkészítés meghatározott standardok alapján történik. A szabályzatok egyértelműen meghatározzák a folyamatokat és azok résztvevőit, illetve a résztvevők feladatait és felelősségi körét.

Az intézmény méreteiből adódóan a formális csatornák mellett az informális csatornák is hangsúlyos szerepet kapnak. Az információáramlás hatékonysága megfelelő. Az ESG 2015 standardok szerint felépített minőségbiztosítási rendszer kiterjed az összes érintettre. A fenntartót az intézmény vezetése rendszeresen tájékoztatja az intézményi stratégia végrehajtásáról. Az alkalmazott módszerek megfelelnek az intézmény méretének.

IV/3. Jó gyakorlatok terjesztése

A hitéleti képzéseket folytató intézmények ugyanúgy szembesülnek a felsőoktatásban jelentkező problémákkal, mint a világi képzést folytatók. A lemorzsolódás, a hallgatók tudományos teljesítményének ösztönzése, az utánpótlás-nevelés kérdései minden intézményben megjelennek.

A jó gyakorlat terén kiemelendő a lemorzsolódás csökkentése érdekében tett intézkedések. A teológia osztatlan képzésen az utolsó év előtt beépített nyelvvizsga-kötelezettség természetes módon ösztönzi a hallgatókat a majd kimeneti követelményként jelentkező nyelvvizsga megszerzésére. A nyelvvizsga megszerzését külföldi tanulmányokkal segítik, pl. a csak nyelvtanulási céllal meghirdetett külföldi programok.

Az infrastruktúra, különösen a kollégium fejlesztése, a közösségformáló programok erősítik a hallgatói és oktatói közösséget. A hallgatói életutak folyamatos figyelemmel kísérése a lemorzsolódás csökkentésére tett intézkedések között példaértékű.

IV/4. Adatokra alapozott fejlesztések

A rektori ciklusokhoz kapcsolódó intézményi stratégia kialakításához az intézményi mérések megfelelő alapot szolgáltatnak. Az intézményi fejlesztések a stratégia végrehajtása, az éves minőségfejlesztési célok értékelése nyomán valósulnak meg. Az intézmény méréseket alkalmaz a fejlesztések nyomonkövetése érdekében. Ezek a mérések azonosítják a fejlesztendő területeket, és visszacsatolási pontot jelentenek a fenntartó éves tájékoztatása, a gyülekezetekkel kialakított aktív kapcsolat, a hallgatókkal kialakított személyes szakmai kapcsolat, illetve a bizottsági munkák során. Ezek folyamán az érintettek közvetlen bevonása, tájékoztatása megtörténik. A PDCA elv ezen a területen érvényesül.

ESG 1.1 Minősegbiztosítási politika

Az intézmény rendelkezik minőségpolitikával, ami az Egyetem minősegbiztosítási szabályzatának része. A minősegbiztosítási szabályzat az Irattárban elérhető, a külső és belső érintettek számára megismerhető.

A minősegbiztosítási rendszer belső szabályozását, a minősegbiztosítási rendszer fejlesztésének folyamatát az Egyetem szabályzatai tartalmazzák, úm. Szabályzat az Evangélikus Hittudományi Egyetem szervezetéről és működéséről, Minősegbiztosítási szabályzat, Minőségpolitikai irányelvek, Az Evangélikus Hittudományi Egyetem középtávú képzési, kutatási és innovációs stratégiája.

Az éves minőségcélokat az intézmény a Minőségfejlesztési Programban fogalmazza meg. Az éves programok az Egyetem Irattárában a külső és belső érintettek számára elérhetőek.

Az intézmény minőségbiztosításáért a rektor által kinevezett minőségbiztosítási szakember felel. Az Egyetem minőségbiztosítási felelőse (hivatalból a Minőségbiztosítási Bizottság elnöke) a rektorhelyettes, aki felel a Minőségbiztosítási Bizottság működéséért, koordinálja és véleményezi a minőségbiztosítási dokumentumok elkészítését és fejlesztését, rendszeresen beszámol a rektornak a Bizottság munkájáról és kapcsolatot tart a szervezeti egységekkel. A Minőségbiztosítási Bizottságban biztosított a belső érintettek széleskörű részvétele (rektor, rektorhelyettes, gazdasági vezető, az oktatókat képviselő Oktatói Tanács delegált tagjai, a DÖK és a HÖK képviselői, illetve a DPR-felelős mint állandó meghívott és a titkári feladatokat ellátó főtitkár az igazgatási oldal részéről).

A Minőségbiztosítási szabályzatban megfogalmazott Minőségpolitika középpontba helyezi az evangélikus lelki-szellemi örökséget. A képzési struktúrát és a szervezeti működést az egyházi stratégiával, és a társadalmi folyamatokkal összhangban a jogszabályi kereteket figyelembe véve alakítja.

A minőségpolitikai célok megvalósítása érdekében a külső és belső érintettek tényleges résztvevői a fejlesztéseknek.

A Minőségbiztosítási Bizottság tevékenységének 2015 óta történő folyamatos fejlesztése, az informális csatornák formalizálása, a mérések egyre szélesebb körűvé tétele a visszacsatolási folyamat erősödését mutatják. Mindez nyomon követhető a Minőségfejlesztési Programban, annak értékelésében, illetve a Minőségbiztosítási Bizottság éves minőségjelentéseiben, amit a Szenátus fogad el.

Mindazonáltal az intézményi méretekből adódóan további fejlesztendő területet jelent az informális csatornák mellett a formális csatornák erősítése a minőségbiztosítási rendszerben. A Minőségbiztosítási szabályzatban megfogalmazott mérési területek közül az elégedettségmérés csak a hallgatók esetében formalizálódott (HÖK által végzett általános hallgatói elégedettségmérés és az OMHV szerepét betöltő intézményi elégedettségmérés). Az oktatók, kutatók és a nem oktató munkavállalók intézményi elégedettségmérése csak informális csatornán keresztül történik. Ennek formalizálása szükséges, mivel az intézményi stratégia végrehajtása és a Minőségfejlesztési programban megfogalmazottak teljesülése esetében is jelentős belső érintetti körrel van szó.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés

Az egyes szakok esetében jól követhető a tanulmányi metodika. Egy új szak indítása esetén az oktatói túlterheltség problémát jelenthet, amely így is, kis intézmény lévén, a felső határértékeket érinti. Javasolt ezért nem csak a lekipásztor-teológus/tanári blokk esetében egyes tantárgyak összevont tanítása, hanem – a lehetséges mértékig – a többi szak bevonása is. Ilyen módon a tantárgyfelelősök kreditterhelése sem nőne tovább.

A tantervben a félévenkénti krediteloszlás megfelelő, rendszerint a 30 kredit.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Az Intézmény szervezeti struktúráját tekintve a hallgatói érdekképviselő megjelenése jól tagolt, a szenátusban való részvételi arány (20%), vagy ahhoz közeli tapasztalható az SzMSz által nevesített testületekben. Így a hallgatói vélemény intézményfejlesztési és oktatáspolitikai kérdésekben is jól érvényesíthető a döntéshozói és előkészítői fázisokban. A tanulmányi és vizsgaszabályzat ismert a hallgatók előtt és világos számukra.

A hallgatókat érintő folyamatok (pl. az ösztöndíj-procedúra, szabályzatmódosítások, stb.) jól szabályozottak, dokumentáltak, az intézményi döntések, a képzési programokkal kapcsolatos alapvető információk hatékonyan eljutnak a hallgatókhoz.

Az OMHV struktúrája 2017-ben újult meg, mely kidolgozásában jelentős szerepet kapott a HÖK. A kialakult módszertan alapján 2019-ben megismételték a felmérést. A felmérés eredményeit publikussá teszik, minden hallgató számára elérhető. A Látogató Bizottság által megkérdezett hallgatók szerint ezen felmérések teljes mértékben megfelelnek a hallgatói igényeknek, az eredmények hatásai jól érzékelhetők. A kitöltöttség 20-25%, melynek növelésére folyamatosan törekszik az intézmény. Oktatói igényesség mentén az adott tanegységekre levetítve félévente történik felmérés az OMHV-n felül.

A Látogató Bizottság a látogatás során konkrét példával alátámasztva látta, hogy a fogyatékkal élők segítése a gyakorlatban működik. Egy gyengénlátó hallgató számolt be arról, hogy a hallgatók és az oktatók miként segítik a tanulásban őt és más fogyatékkal élő társait. Ez nem csak az intézmény kötelező szolgáltatásának tesz eleget, de a keresztény erkölcsi nevelésnek is kiemelkedő példája, amely külön erénye az Egyetemnek.

A Hallgatói Önkormányzat az intézmény honlapján hozzáférhető szabályzattal rendelkezik, ebben azonban nincs részletes leírás a működéséről. Az ülésekről jegyzőkönyvek készültek és a hallgatók a helyszíni látogatás során elégedettségükről nyilatkoztak.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Az Egyetem honlapján és Irattárában elérhetőek a hallgatókra vonatkozó szabályzatok. A felvételi szabályzat a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint az intézményi szabályozási körbe utalt felvételi eljárást valamennyi képzés esetén tartalmazza.

A hallgatók előrehaladásáról, előrehaladásuk követéséről a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSz) IV. része, a tanulmányi adminisztrációról az SzMR 8. § és 19.§-ai és a TVSz III. része, a kreditek megállapításáról és elismeréséről, beleértve az informális tanulás során szerzett ismeretek elismerését is a TVSz 13-14.§ és 29.§-ai, illetve az SzMR 10-11.§-ai, az előtanulmányi követelmények megállapításáról a TVSz 15. §-a, a kötelező és kötelezően választható, szabadon választható tantárgyak felvételéről, az esetleges korlátozásokról a TVSz 8.§ és 38-42.§-ai, a diplomamunka elkészítéséről a TVSz 56-60. §-ai és a diplomamunka követelményeit meghatározó TVSz 3. sz. melléklet, a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzéséről a TVSz 55.§-a, a záróvizsgáról a TVSz. 61-65.§-ai, az oklevél kibocsátásáról a TVSz. 66-69. §-ai rendelkeznek.

Az intézmény hitéleti képzéseire saját felvételi eljárást alkalmaz, aminek írásbeli és szóbeli része általános alkalmasságot és hittani ismereteket ölel fel. Az alkalmassági vizsgáról és a hittani ismeretekkel kapcsolatos vizsgáról részletes tájékoztatást ad az intézményi honlap. A felvételi eljárás megfelel az Nftv. 91.§ (7) bekezdésben foglaltaknak.

A tanulmányi előfeltételek a tantárgyaknál egyértelműen meghatározottak. Az intézményi honlapon közzétett Tanrend, illetve az ETN rendszerbe feltöltött tematikák tartalmazzák azokat.

A formális és informális tanulás során megszerzett ismeretek elérését az intézmény a TVSz-ben szabályozza, az elismerésre vonatkozó szabályzat elérhető az Irattárban. Az önkéntes munka elismerését lehetővé teszi szabályzati szinten az intézmény, a gyakorlatban a hallgatók azonban nem élnek ezzel a lehetőséggel.

A szabadon választható tantárgyak felvételét képzésenként határozza meg a TVSz. A hallgatók a teljes intézményi kínálatból választhatnak. A külföldi tanulmányok során teljesített tanegységeket az intézmény abban az esetben, ha azok kötelező vagy kötelezően választható tantárgyként nem elismerhetők a kreditátvitel szabályai szerint, szabadon választható tantárgyként ismeri el a tantervekben rögzített mértékig. Mivel az intézményben szerves gyakorlatot jelent a hallgatói mobilitás, a külföldi tanulmányok támogatására a hallgatók előzetes kreditelismerési eljárás keretében kérhetnek szakmai véleményt az általuk a külföldi fogadóintézményben teljesítendő tantárgyak elismertethetőségéről.

Különösen a külföldi tanulmányok támogatására az intézmény a hallgatók számára egyéni haladási ajánlást fogalmaz meg, ez a gyakorlat a speciális helyzetű csoportoknál ugyanúgy megfigyelhető, mint a lemorzsolódás veszélyével szembenező hallgatók esetében.

Az osztatlan tanári képzések közös képzésként jelennek meg az intézmény képzési programjában. A közismereti tanárszak ismeretanyagát, valamint a pedagógia-pszichológia elméleti ismereteket az Eötvös Loránd Tudományegyetem kínálja, a hallgatók az ELTE-n

hallgatják ezeket a tantárgyakat, míg a hittanár-nevelőtanár szakpárt az Evangélikus Hittudományi Egyetem biztosítja, a hallgatók a kurzusokat ott teljesítik.

A végzett hallgatók nagyon magas értékelést adtak az intézményről. Volt olyan diák, aki tíz év elteltével emlékezett vissza a diákéveire és konkrétumokat mondott, amely az iskola jó légkörét, lelkeségét, illetve az oktatás magas színvonalát jellemezte. Ugyanezeket a tapasztalatokat a 2013-2018 között végzett hallgatók tapasztalatai is alátámasztják.

ESG 1.5 Oktatók

Az intézmény oktatói állományának összetétele, a minősítettséget és szakmai tapasztalatot tekintve kiemelkedően jó, annak ellenére, hogy kis hallgatói létszámú Egyetemről van szó. Külön érdeme az intézménynek, hogy doktorandusz hallgatóit is a megfelelő mértékben vonja be az oktatási gyakorlatba.

A Foglalkoztatási követelményrendszerben lefektetett 7 § c) szerint „más tudományos teológiai irányzatokkal való folyamatos találkozás” javasolt az egyetemi munkavállalók számára. Ez különösen a biblikus tudományok területén javallott lenne nem csak egyetemi tanárok, hanem már PhD-fokozatot szerzett oktatók esetében is. Erre adhat okot, ha az oktató pl. más felekezeti, de ez a szemlélet még nem zavarja az evangélikus hittudomány területét, ahhoz kreatív módon tud hozzáadni módszertani, gondolkodásbeli sajátosságokat. Ez részben az oktatói terhek csökkentése miatt, részben pedig a külső tapasztalatszerzés erősítése végett javasolt. A SZET Lelkészképző Intézetével való kapcsolat – amely az 1990-es években megszűnt – jó mintául szolgálhat, kívánatos lenne ezt a kapcsolatot akár formálisan is megújítani, hiszen a gyakorlatban több esetben vett már részt az Egyetem részéről oktató a kiségyházi felsőoktatásban.

A tanárok kinevezésének elhalasztása a legtöbb intézményben problémát okoz. Ennek oka, hogy az oktató nem, vagy csak kisebb mértékben érdekelt a magasabb kinevezésben, a bérnövekedés/felelősség és feladatok függvényében, de ez a Fenntartó hozzáállásából is eredhet. Több intézményben ezt kihasználva nem léptetik elő az oktatót, csak az akkreditációs jelentés megírása előtt, hiánypótló jelleggel. Ennek kapcsán javasolt, hogy készüljön egy jól követhető nyilvántartás az oktatókról (a nem főállásúakról is), amelyben évről évre rendszeresen rögzítésre kerül (visszamenőlegesen tíz évre és előre is a várható kinevezéseket legalább öt évre), hogyan tájékoztatta az intézmény az oktatót az előrehaladásáról, illetve az oktató milyen visszajelzéssel élt a tekintetben, hol tart az akadémiai előmenetelben. Így az utánpótlás folyamatossága kiegyensúlyozottabb lehet, az esetleges rektor- vagy szemléletváltással járó nehézségek is könnyebben áthidalhatók lehetnek, és nem csak az egyetemi vezetés informális egyeztetésének keretei között történik meg. A jelenlegi gyakorlat szerint a félvévenkénti vezetői egyeztetés inkább a már megtörtént esetleges státuszváltásokra reagál és így a követést, az utánpótlást esetlegessé teheti. A

beszámolási kötelezettség ebből a szempontból inkább elmarasztaló lehet, sem mint ösztönző jellegű. Az ösztönzés folyamatát érdemes konkretizálni az oktatók bevonásával, mivel sem a rektor, sem a rektorhelyettes nem szakértője minden területnek.

Az Ószövetségi Tanszék esetében javasolt, hogy az előírásoknak megfelelően pótolják az intézmény internetes oldalán található következő információkat: 1) tanszékvezető, 2) oktatók elérhetőséggel, 3) MTMT adatok következetes, pótlólagos kitöltése. Ezen túl, a többi tanszék oktatójának hiányzó MTMT adatait is pótolni szükséges.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Kiemelendő, hogy az intézmény folyamatos beruházásokat, fejlesztéseket folytat a könyvtár, kollégium, sportinfrastruktúra és a tanulástámogatás területén. Korszerű informatikai berendezések segítik az oktatást és a tanulást, fejlesztés alatt áll továbbá a távoktatásos hallgatók e-learning rendszere.

Az 51/2007. Korm. rendeletben nevesített ösztöndíjak csaknem teljességét alkalmazza az egyetem a fenntartói források erejéig, az ösztöndíj folyamatok világosak és jól szabályozottak, emellett saját ösztöndíjakra is pályázhatnak a hallgatók. A szakmai-tudományos tevékenység juttatási alapú díjazása nem jelenik meg, ennek kiépítése szükséges a tudományos tevékenység és a hallgatói publikációk erősítése végett. Jó gyakorlat, hogy a tartalmilag és formailag helyes TDK-dolgozatokkal a hallgatók szakdolgozatot válthatnak ki.

A kreditelismerés és a tanulmányi adminisztráció helyzetképe kielégítő, a megkérdezettek szerint jelentős fejlesztések zajlottak az elmúlt években, gördülékeny a kérvényügyintézés is.

A kulturális programok sokszínűsége és mennyisége kiemelendő, a Hallgatói Önkormányzat saját forrásai mellé az intézményi programok lebonyolítása céljából külön forrást rendel az intézmény.

A kollégium állapota az átlagosnál magasabb színvonalú, a férőhelyek kiszolgálják a hallgatóságot.

A megkérdezett hallgatók szerint az Egyetem a hallgatói élet minden aspektusához kielégítő háttérrel biztosít, így a tanulmányok mellett az egyéb szolgáltatások terén sem éreznek hiányosságot.

Kiemelendő, hogy oktatói és hallgatói mentorrendszer is működik, valamint hogy nem csak az angol nyelvű, hanem több, pl. Észak-európai országgal is effektíven együttműködik az Egyetem. Ez az Evangélikus Egyház sajátosságaiából, európai eloszlásából adódik. Célszerű lenne a régi szlovák-magyar nyelvűség hagyományainak újraélesztése a magyarországi szlovák evangélikus hagyományok kutatása és fenntartása miatt. Érezhetően ezen a területen nem csak az igények fokozatos csökkenése áll, hanem egyházszerkezeti sajátosságok is.

Szintén nagyon jó lenne, ha az Észak-európai nyelvek esetében Erasmus/Campus Mundi, stb. programokra nem csak az Egyetem hallgatói jogviszonyában lévő hallgatóknak lenne lehetősége, hanem más, egyházi és nem egyházi intézményben tanulóknak is. Ez utóbbi az intézmény egyházi misszióját is elősegíthetné.

ESG 1.7 Információkezelés

A Minőségbiztosítási szabályzat meghatározza az információk forrásait és az információk gyűjtésének módjait. A szisztematikus intézményi, tanszéki döntések megalapozásához az állami és egyházi jogszabályok mellett az Egyetem folyamatosan követi és elemzi a hallgatói és jelentkezői adatokat, a gazdasági mutatókat, a hallgatói teljesítményeket, a személyi állomány adatait, a hallgatói, oktatói és munkatársai formális és informális visszajelzéseket, a Minőségfejlesztési programmal kapcsolatos fenntartói visszajelzéseket, illetve a külső érintettek jelzéseit. Az intézményi méretek miatt a formális mellett a személyes kapcsolatfelvétel is jelentős szerepet játszik.

A minőségcélok értékeléséhez használt indikátorokat az Egyetem Minőségfejlesztési Programjában határozza meg. A Minőségfejlesztési Program értékelése szintén tartalmazza a használt indikátorokat és azok alapján a célok teljesítettségének mértékét a további intézkedésekkel egyetemben.

Mindezek beépülnek az Egyetem fejlesztési programjába mind a hallgatói szolgáltatások fejlesztése terén, mind a képzési program alakítása során. A fejlesztendő területek azonosítása után megtett intézményi lépések eredményeképpen kiépítésre került a diakóniai képzési struktúra, elindult a két féléves hittanár-nevelőtanár képzés, bővült a személyi állomány, az adminisztráció erősítésével pedig csökkent a FIR hibajegyek száma. A teológus-lelkész osztatlan képzésen az ötödik év végén bevezetésre került a kötelező nyelvvizsga letétele, ami nélkül a hallgató nem tudja megkezdeni a gyakorlati évet. A hallgatói mobilitás támogatásával és az idegen nyelven teljesíthető szabadon választható tantárgyakkal, új, a nyelvtanulást támogató ösztöndíjak bevezetésével folyamatosan csökken a nyelvvizsga hiányában a gyakorlati évet megkezdeni nem tudó hallgatók száma.

A felvételi, lemorzsolódási adatokat, DPR, OMHV és elégedettségi adatokat az intézmény vezetősége, az intézményi bizottságok rendszeresen tárgyalják, értékelik. Az általános hallgatói elégedettségmérést a HÖK mellett a Könyvtár is végzi, ez utóbbi az összes belső érintettre kiterjed. Az intézmény által végzett hallgatói elégedettségmérés, az OMHV adatai az ETN rendszerben kiértékelve elérhetőek. Az értékelések alapján konkrét intézkedéseket határoz meg a vezetőség. Mindezek során megjelenik a Minőségbiztosítási szabályzatban is rögzített PDCA elv. A rektor az eredményekről folyamatosan tájékoztatja a fenntartói feladatokat ellátó Országos Presbitériumot. Ennek egyik eredményeként a DPR adatok hozzájárultak a lelkész életpályamodell kialakításához. A lemorzsolódás veszélyét az

intézmény – méretei végett – napi szinten felméri és a vezetőség a szükséges pontokon beavatkozik.

A TDK, tehetséggondozás eredményét leíró adatok alapján a hallgatói kutatások erősítése megkezdődött, azonban maga a terület még további erősítésre szorul.

Az intézmény működését szolgáló dokumentumokat az érintettek az Egyetem honlapján, Irattárában, illetve az ETN-rendszerben érik el. A szakok tantárgyairól, kurzusairól az érintettek az intézmény honlapján a Tanrendben és az ETN-rendszerben kapnak részletes információt. Az Nftv. vhr. 53. §-a szerinti tanulmányi tájékoztató nyilvánosan elérhető a honlapon. Az Alumni rendszeren keresztül minden végzett hallgató folyamatosan tájékoztatást kap az intézményről.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Az intézmény Irattára a külső és belső érintettek számára elérhető. Az Irattár a szabályzatok és a minőségbiztosítási dokumentumok mellett az intézményi stratégiát is tartalmazza. Az éves minőségfejlesztési programok és azok éves értékelése az Irattárban elérhető. A nyilvánosan közzétett információk hatályossága csak az Irattárban látható.

A honlap felépítése, struktúrája a felsőoktatási intézményekkel szemben támasztott formai elvárásnak megfelelnek, az érdeklődők számára azonosíthatók a menüpontok. Az intézményi eredményeket nyilvánosságra hozzák mind a honlapon, mind konferenciák, tanulmánykötetek, oktatói-kutatói kötetek formájában.

A felvételi eljárással kapcsolatos információk a honlapon elérhetők, egyértelműen, a jogszabályi előírásoknak megfelelően meghatározottak. A tantervek, tantárgyi programok szintén elérhetőek, utóbbiak a honlapon csak az adott félévre vonatkozóan. A minőségbiztosítási dokumentumok külön menüpontban tételesen megjelennek, letöltésük biztosított.

Az intézmény honlapjának tartalma még fejlesztendő terület, különösen a tanszéki honlapok esetében. Ezek nem biztosítják az intézmény egységes megjelenését, tartalmuk nem minden esetben aktuális. Az egyes tanszékek almenü struktúrája is eltérő.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A Fenntartó nagy mértékben javíthat a minőségbiztosítási rendszeren, nem csak dologi természetű hozzájárulással, hanem az oktatók egyházi minősítésével is. Mivel az oktatói állomány kb. fele egyházi személy (lelkész) is, ezt a minősítést náluk vélhetően az egyház elvégzi a presbitériumokon keresztül, de a nem egyházi személyből álló állomány esetében is érdemes törekedni erre a minőségbiztosítási lehetőségre.

V. Az intézmény szakmai tudományos tevékenysége

Az intézmény magas szintű tudományosságának kiváló példája, hogy féléves rendszerességgel, gyakorlatilag tanszékeként adnak ki tematikus, vagy éppen alkalmi kiadványokat. Nem csak szaklapokat, hanem tudományosan nagyon jól használható konferencia-köteteket, illetve szakkiadványokat is. Mindezekon túl az oktatók közül többen vesznek részt országos, illetve nemzetközi szintű konferenciákon, amelyek újabb publikációs lehetőségek, illetve az Intézmény PR tevékenységéhez is kiválóan hozzájárul.

A tudományos élet magas szintű képviseléséhez hozzájárul az intézmény egyedülisége is: hazai keretek között az evangélikus hittudományt kizárólagosan az Egyetem képviseli.

Megjegyzések:

1. A nyilvánosan közzétett információk hatályosságára törekednie kell az intézménynek.
2. Az intézmény honlapjának tartalma még fejlesztendő terület, különösen a tanszéki honlapok esetében. Ezek nem biztosítják az intézmény egységes megjelenését, tartalmuk nem minden esetben aktuális. Az egyes tanszékek almenü struktúrája eltérő.
3. A TDK, tehetséggondozás eredményét leíró adatok alapján a hallgatói kutatások erősítése megkezdődött, azonban maga a terület még további erősítésre szorul.

További fejlesztendő területek:

1. Az oktató, kutatók és nem oktató munkavállalók intézményi elégedettségmérése csak az informális csatornán keresztül történik, ennek formalizálása szükséges, mivel az intézményi stratégia végrehajtása, a Minőségfejlesztési programban megfogalmazottak teljesülése esetében is jelentős belső érintetti körrel van szó.
2. Újabb szak indítása esetén az oktatói túlterhelés csökkentése kívánatos, a lehetőségekhez mérten.

SZAKOK ÉRTÉKELÉSE

(1) Teológia (teológus-lelkész) osztatlan mesterképzési szak

A tanárok óraszámának/oktatott tárgyainak tekintetében megfigyelhető, hogy egyes esetekben a tudományos fokozat kihasználása érdekében a külső és belső intézményi terhelés megosztása aránytalan. Néhány esetben az országos leterheltség nagyobb, mint a belső. Ez nem szükségszerűen negatívum: a lelkészképzés természetéből adódik, hogy lelkész-tanárok is részt kell, hogy vegyenek az oktatásban, illetve a lelkészi (és ilyen módon külső) tevékenységből is az oktatók kivegyék a részüket. Általában elmondható, hogy az Intézmény hatékony módszerekkel ösztönzi volt diákjait és az Egyház lelkészeit a doktori programba való bekapcsolódásra. Ugyanakkor javasolt a leterheltség csökkentése, annak lehetősége, esetleg a Fenntartóval való együttműködés keretében olyan leendő potenciális, külsős oktató (vagy oktató jelöltek) bevonásával, akik lelkészi pályájuk keretein belül egy adott szakterületen kiváló teljesítményt nyújtanak.

A „forgó” rendszerben lévő tárgyak esetében is lehet monotónia, ha az Egyetemen kívüli, illetve az ott megjelenő, de egyébként nem kreditesített gyakorlati tárgyak rendszerét nézzük. Ezzel egy „burkolt” leterhelést tudunk adni az intézmény oktatóinak, aminek ilyen módon semmi értelme és hosszú távon a fenntartóval való feszültséget is generálhatja: vagy az oktató szakad el teljesen az egyházi gyakorlattól, vagy az egyházi, nem kreditesített tevékenység köti le annyira, hogy az már az oktatás színvonalának rovására megy.

Az oktatói utánpótlás korosztály szerint nagyon jónak mondható, habár 1980 után születettekből csak két fő oktat. A fentiekben megfogalmazottak szerint ennek az aránynak javítása érdekében lehet további lépéseket tenni.

A teológus-lelkész mintatantervben az ószövetségi és újszövetségi tárgyak egyenlő arányban szerepelnek, a tanegységek száma, kredit és óraszám azonos, az ókori nyelvek esetében is. A tanárhány megoldására már történtek lépések, pl. oktató doktoranduszok bevonásával, de még tovább javítandó.

(2) Hittanár-nevelő tanár osztatlan mesterképzési szak

A hittanár-nevelő tanár osztatlan mesterképzési szakon a képzési idő 12 félév. Az alapképzésre épülő, oklevelet adó teológiai képzés 360 kredit teljesítésével végezhető el, nappali munkarendben. A szak a keresztény teológiai hagyomány egészére épülő alapismereteket nyújt és követel meg, felkészíti a hallgatókat az önálló, evangélikus szemléletű teológiai gondolkodásra, továbbá az evangélikus egyházban, de elsődlegesen a Magyarországi Evangélikus Egyházban végzendő lelkészi munkára, és kialakítja bennük az ehhez szükséges jártasságokat, készségeket és szemléleti jellemzőket. Ezt a szakot állami ösztöndíjjal lehet megpályázni.

(3) Katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak

A korábbi akkreditáció során kifogásolt gyakorlatot, az órák duplikálását a hittanár-nevelő tanár és a katekéta-lelkipásztori munkatárs szakok részidejű képzésében az intézmény 2017-től megszüntette. A hallgatók minden alapozó tanegységet együtt hallgatnak a hittanár, katekéta és a teológus MA szakot előkészítő részismereti képzésen. Csak azokat a tárgyakat oktatják önállóan oktatók, amelyek már a szak speciális „elágazó” tárgyai.

Az intézmény felelősei az országos kreditterhelésnek nincsenek birtokában, amely adódhat a Fenntartó által feladatként az oktatókra terhelt, kreditben nem meghatározható tevékenységekből is, de a más intézmény(ek)ben végzett oktatási feladatokból úgyszintén. Az ezzel kapcsolatos kérdésre adott válaszok egyike volt, hogy az intézmény inkább újabb szakot szeretne indítani, amely aggasztóan megnövelheti a kreditterhelést, tehát a helyzet tovább romlana.

Javasolt átgondolni, hogy az esetlegesen „szabad” krediteket más formában hogyan lehetne hasznosítani, és a túlterheléseket kiküszöbölni. Az intézményközi, egyházi felsőoktatásban az információáramlás könnyebben menne, mintha informálisan az oktatón keresztül kellene ennek utána járni. Így intézményi szinten az oktató leterheltsége is jobban követhető lenne.

(4) Kántor alapképzési szak

Az evangélikus egyházzene továbbadását és fenntartását célzó képzés az intézmény egyik igazi unikvitását képezi. Mivel más egyházi fenntartás intézmények nem tudják, vagy csak nehezen képesek fenntartani, így ez a terület, ami az egyik erősségét jelenti az Egyetemnek, a teológiai tudományosság mellett. A képzés egyedüli nehézségét jelenti, hogy az Egyház számára, tehát kényszerűségből, belterjes igényre ad választ, ezért a hallgatóság száma

változó, esetleg csökkenő tendenciát is mutathat. E veszélyre a megfelelő marketing megoldásokat kell alkalmazni, amelyre jó kommunikációs csatorna lehet a Fenntartó által terjesztett egyházi lapok valamelyike, vagy akár mindegyike. E területen szorgalmazzuk a Fenntartóval való szoros együttműködést.

(5) Teológia osztott mesterképzési szak

A szak erőssége, hogy a más teológiai felsőoktatási intézményben végzett diplomás hallgatóknak lehetőséget nyújt a továbbtanulásra, ugyanakkor további kreditterhelést jelent a tanároknak. A szak jól felépített, kiválóan képviseli a teológia tudományának minden területét.

Az oktatói kreditterhelés csökkentésére javasolható:

1. Új oktatók, doktoranduszok bevonása az oktatásba.
2. A távoktatásos módszer szélesebb körű alkalmazása.
3. A részmunkaidős képzéseken belül az összevonások további lehetőségének megvizsgálása.

Látogató Bizottság tagjai:

Elnök: Dr. Benyik György elnök

Tagok: Dr. Tolnai Ágnes

Dr. Kormos Erik

Kiss Viktor

Dr. Bálint Ágnes

Szlivka Andrea